Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет історії і соціальних наук
Кафедра історії те методики її навчання

СИЛАБУС

Назва дисципліни / освітнього компонента	**Загальна етнологія**
Освітня програма	**ОПП 014 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» першого бакалаврського рівня**
Компонент освітньої програми	**Вибірковий**
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	**3 кредитів / 90 годин**
Вид підсумкового контролю	**Залік**
Мова викладання	**Українська мова**
Викладач	**Михальчук Роман Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри історії та методики її навчання**
CV викладача на сайті кафедри	https://fipmv.rv.ua/index.php/kafedry/kafedra-ii
E-mail викладача	r.mykhalchuk@ukr.net roman.mykhalchuk@rshu.edu.ua
Консультації	**Згідно розкладу кафедри**

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є ознайомлення студентів проблемами функціонального призначення етнічної культури, взаємозв'язку з іншими типами культур. Значення обрядів, звичаїв, ритуалів, дослідження відмінностей традиційної і модернізованої культур та їх особливостей допомагає глибше зрозуміти своєрідність кожної окремої етнічної культури. Завданнями вивчення дисципліни є засвоєння студентами знань про формування на існування етносів через різноманітність культур. Важливим завданням є навчитися аналізувати та застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

Курс є важливим для набуття необхідних для історика *компетенцій.* Згідно із вимогами освітньо-професійної програми базовою інтегральною компетенцією є здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі історії, застосовувати методики засвоєння знань у навчальному процесі, що передбачає засвоєння теоретичних знань та методів історичної науки.

Вивчення дисципліни дозволяє здобути такі *загальні компетенції (ЗК):*

-ЗК01 здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, чітко ставити звання і формулювать цілі;

-ЗК02 навички використання інформаційних, комунікаційних та педагогічних технологій;

-ЗК03 здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

-ЗК04 здатність працювати в педагогічному колективі, взаємодіяти з різими тпами джерел;

-ЗК06 володіння державною та, якнайменш, однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування;

-ЗК08 здатність діяти соціально виявляти дружнє спілкування, креативно відповідально та свідомо.

Фахові компетенції (ФК), які дозволяє здобути вивчення дисципліни:

-ФК01 критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у мнулому та сучасності;

-ФК03 здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих у фаховому середовищі;

-ФК04 здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні і соціальні події і явища;

-ФК05 здатність самостійно вести дослідження з минулого окремого регіону, населеного пункту, України, зарубіжних держав, розробляти програми конкретних досліджень;

-ФК07 знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів;

-ФК08 здатність орієнтуватися в різноманітті історичних шкіл та особливостях їхньої історіографічної продукції;

-ФК09 уміння знаходити, збирати і первинно узагальнювати фактичний матеріал, роблячи обґрунтовані висновки;

ФК10 здатність до застосування набутих педагогічних та історичних знань для забезпечення якості навально-виховного процесу та структурувати й модерувати обговорення проблемних питань;

ФК11 здатність до проектування і здійснення освітнього процесу з урахуванням особливостей соціокультурного середовища й рівня розвитку особистості.

Дисципліна розроблена із урахуванням принципу поліваріантності розвитку історичної науки. На практичних заняттях формується уміння правильно давати відповідь, мати чітку логічну структуру та правильну побудову, виробляється творчий підхід до розв'язання поставлених проблем.

3.Очікувані результати навчання

Очікуваними результатами навчання є концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для системного мислення та інноваційної діяльності. Опанування курсу «Загальна етнологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (історія) дасть можливість навчитися використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності, представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.

Результатом опанування дисципліни здобувачем вищої освіти повинні стати *програмні результати навчання:*

-ПРН01 знати основи теорії історичного розвитку та методології історії;

-ПРН03 знати основи джерелознавства, археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін

-ПРН04 знати історичний шлях розвитку світової та вітчизняної політико-правової думки;

-ПРН07 знати сучсні засоби комунікації та інформації;

-ПРН08 використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;

-ПРН09 володіти навикати бібліографічног аналізу, способами і прийомами роботи з різними базами даних, архівними, бібліотечними та музейними фондами;

-ПРН10 комплектувати, обробляти та класифікувати історичні джерела, архівні документи, археологічні та етнологічні матеріали;

-ПРН11 користуватися комп'ютерною технікою для виявлення та обробки джерельних даних;

-ПРН12 розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення світової і вітчизняної політико-правової думки, пояснювати феномен держави, влади, політики, права;

-ПРН14 використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми дл викладання історичних і гуманітарних дисциплін в закладах загальної середньої освіти;

-ПРН15 уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях,

-ПРН16 уміння представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань;

-ПРН17 здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні освітні комплексні проект;

-ПРН18 здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;

-ПРН19 здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна етнологія як наука

Тема 1. Дисципліна «Загальна етнологія» як наука, її предмет та методи.

Тема 2. Історія етнологічної думки.

Тема 3. Етнічна картина світу.

Тема 4. Класифікація народів світу.

Змістовий модуль 2. Етноси та народи світу

Тема 5. Народи Австралії та Океанії.

Тема 6. Народи Африки.

Тема 7. Народи Азії.

Тема 8. Народи Європи.

Тема 9. Народи Америки.

Тема 10. Народи України.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Гамаль Л. В., Калита Н. І. Етнологія світу: Навч.-метод. посіб. Дрогобич, 2006.
2. Кафарський В. І., Савчук Б. П. Етнологія. К, 2006.
3. Лозко Г.С. Етнологія України. К., 2004.
4. Тиводар М. Етнологія: Навч. посібник. Л., 2004.
5. Утвенко В. В. Етнологія: навч. посіб. К., 2017.
6. Хоптяр Ю.А. Етнологія: Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2008.

Додаткова

7. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський П.Т. Походження слов'ян. К, 1991.

8. Пономарьов А.П. Етнічність та етнічна історія України. К., 1996.
9. Надольська В.В. Загальна етнологія: понятійно-термінологічний апарат. Луцьк, 1999.
10. Нельга О.В. Теорія етносу. К., 1997.
11. Обушний М.І. Етнос і нація: проблеми ідентичності. К., 1998.
12. Євтух, В.Б. Етнічність: глосарій. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009.
13. Залізняк, Л.Л., 2001. Проблеми етногенезу українців з позицій сучасної європейської етнології. 2001. Магістеріум 6, с. 49-56.
14. Капелюшний, В.П., Казакевич, Г.М. та Чернищук, Н.В. Українська етнологія у європейському контексті (друга половина XIX ст. – 20-ті рр. XX ст.). Вінниця: ТОВ «Ніланд-ЛТД», 2013.
15. Леньо, П.Ю., 2013. Сучасний стан і перспективи розвитку європейської етнології. Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Історія, [online] 2, с. 134-137. URL.: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvuuist_2013_2_23.pdf>
16. Ломака, О. Класифікація етнічних процесів у вітчизняній етнології. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Історичні науки, 16, 2012. с. 48-55
17. .Надольська, В.В. Етнологія: термінологічно-понятійний довідник. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009.
18. Пирогова-Таран, Л.В. Етнологія та/чи історична антропологія. Український історичний журнал, [online] 1, 2013. с.119-124.

Інформаційні (інтернет) ресурси

19. Надольська В.В. Загальна етнологія: понятійно-термінологічний апарат. Луцьк, 1999. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/14069/1/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf
20. Тиводар М. Етнологія: Навч. посіб. – Л., 2004. https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/%d0%a2%d0%b8%d0%b2%d0%be%d0%b4%d0%b0%d1%80-%d0%9c.-%d0%95%d1%82%d0%bd%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f-2004.pdf
21. Хоптяр Ю.А. Етнологія: Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2008. https://posek.km.ua/biblioteka/%D0%95/%D0%95%D1%82%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%A5%D0%BE%D0%BF%D1%82%D1%8F%D1%80%20%D0%AE.%D0%90.pdf
22. Утвенко В. В. Етнологія: навч. посіб. К., 2017. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/etnologi.pdf